



ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Στρασβούργο, 17.12.2019
COM(2019) 652 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ

{SWD(2019) 631 final}

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 136 σε συνδυασμό με το άρθρο 121 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών¹, και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών², και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η ζώνη του ευρώ συνεχίζει την επέκτασή της, αλλά με αλληλένδετους κινδύνους για τις προοπτικές και αβεβαιότητα στον ορίζοντα. Επιπλέον, επικρέμαται ο κίνδυνος μιας περαιτέρω παρατεταμένης περιόδου χαμηλής ανάπτυξης και πληθωρισμού που προκαλείται από την αναιμική παραγωγικότητα και τη γήρανση του πληθυσμού. Ενώ το κενό παραγωγής μετατράπηκε σε θετικό από το 2017 και ανήλθε σε 0,7 % του δυνητικού ΑΕΠ το 2018, η δυνητική ανάπτυξη αναμένεται να παραμείνει κάτω από τα προ της κρίσης επίπεδα³. Ο δομικός πληθωρισμός παρέμεινε το 2018 μεταξύ 1 και 1½ % και προβλέπεται να παραμείνει περίπου στο 1½ % το 2019, το 2020 και το 2021. Οι δείκτες της αγοράς εργασίας εξακολουθούν να βελτιώνονται, αν και με βραδύτερο ρυθμό, ενώ η αύξηση της απασχόλησης προβλέπεται να επιβραδυνθεί περαιτέρω και οι προκλήσεις όσον αφορά την ποιότητα των θέσεων εργασίας εξακολουθούν να υφίστανται. Η αύξηση των ονομαστικών μισθών έχει σταθεροποιηθεί, έχοντας σημειώσει άνοδο περίπου 2¼ % το 2018, αφού παρέμεινε επί αρκετά έτη κάτω από το 2,0 %, και προβλέπεται να ανέλθει περίπου σε 2½ % το 2019 και πάλι σε 2¼ % κατά την περίοδο 2020-21. Παρά τις καλές συνθήκες στην αγορά εργασίας, σημειώθηκε αύξηση των πραγματικών μισθών, αλλά με αργό ρυθμό, παραμένει δε χαμηλή, κάτω από το 1 % το 2018 και το 2019, και προβλέπεται να ανέλθει σε 0,7 % και σε 0,8 % για το 2020 και το 2021 αντίστοιχα. Το πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών της ζώνης του ευρώ

¹ ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.

² ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.

³ Όλα τα αριθμητικά στοιχεία των προβλέψεων στο παρόν έγγραφο προέρχονται από τις φθινοπωρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής του 2019.

προβλέπεται να περιοριστεί. Τα ελλειμματικά κράτη μέλη περιόρισαν ή αντέστρεψαν τα ελλείμματα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών, έστω και αν εξακολουθούν να καταγράφουν μεγάλες αρνητικές ΝΠΠ (καθαρές διεθνείς επενδυτικές θέσεις)⁴. Ταυτόχρονα, ορισμένα κράτη μέλη εξακολουθούν να εμφανίζουν σταθερά υψηλά πλεονάσματα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και, ως εκ τούτου, εξακολουθούν να αυξάνουν τις καθαρές διεθνείς επενδυτικές τους θέσεις (ΝΠΠ). Η δυναμική των ισοζυγίων τρεχουσών συναλλαγών στη ζώνη του ευρώ επηρεάζεται από την εξασθένηση της εξωτερικής ζήτησης, ιδίως για τα κράτη μέλη με εξαγωγικό προσανατολισμό που εμφανίζουν υψηλά πλεονάσματα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, τα οποία εξαρτώνται σε μεγάλο βαθμό από την εξωτερική ζήτηση εξαγωγών.

- (2) Η αύξηση του δυναμικού ανάπτυξης με παράλληλη διασφάλιση της περιβαλλοντικής και κοινωνικής βιωσιμότητας και πραγματική σύγκλιση μεταξύ των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ απαιτούν διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που ενισχύουν τη βιώσιμη ανάπτυξη και επενδύσεις σε υλικό και άυλο κεφάλαιο για την αύξηση της παραγωγικότητας. Αυτό θα βοηθήσει ιδίως τα κράτη μέλη των οποίων το δυναμικό ανάπτυξης είναι σαφώς χαμηλότερο από τον μέσο όρο της ζώνης του ευρώ. Τούτο θα ήταν επίσης αναγκαίο για να αποτραπεί το ενδεχόμενο να μεταπέσει η οικονομία της ζώνης του ευρώ σε μια παρατεταμένη περίοδο χαμηλής δυναμικής ανάπτυξης και παραγωγικότητας, χαμηλού πληθωρισμού τιμών και χαμηλής αύξησης των μισθών, καθώς και αύξησης των ανισοτήτων. Οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις εξακολουθούν να είναι καίριας σημασίας για να εξασφαλιστεί ότι η ζώνη του ευρώ θα επανεύρει τη δυναμική της ανάπτυξης, θα υπερνικήσει τις ισχυρότερες πιέσεις σε μεσοπρόθεσμο και μακροπρόθεσμο ορίζοντα, λόγω και της επιδείνωσης της δημογραφικής εξέλιξης, και θα διευκολύνει τον μετασχηματισμό σε μια βιώσιμη οικονομία, βοηθώντας τη ζώνη του ευρώ και τα κράτη μέλη της να επιτύχουν τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών.
- (3) Ο οικονομικός αντίκτυπος της κλιματικής αλλαγής, που αποτελεί έναν από τους μεγαλύτερους συστημικούς κινδύνους που αντιμετωπίζουν σήμερα η παγκόσμια οικονομία, τα χρηματοπιστωτικά συστήματα και οι κοινωνίες, αρχίζει να γίνεται ορατός. Οι κίνδυνοι για την παγκόσμια οικονομία από την κλιματική αλλαγή και, γενικότερα, από την υποβάθμιση του περιβάλλοντος εμφανίζονται όλο και περισσότερο και οι κίνδυνοι αυτοί θα έχουν αντίκτυπο στα πιο ευάλωτα μέλη της κοινωνίας μας. Εάν δεν συνοδευθούν από τα κατάλληλα μέτρα, θα μπορούσαν να υπάρξουν αρνητικές συνέπειες στην ανθεκτικότητα των οικονομιών μας, στην εξάλειψη των αποκλεισμών και στο μακροπρόθεσμο αναπτυξιακό δυναμικό. Σε αυτό το πλαίσιο, οι επενδύσεις και η δημιουργία κανονιστικών και οικονομικών προϋποθέσεων για την ομαλή μετάβαση προς μια βιώσιμη οικονομία θα είναι ουσιαστικής σημασίας. Εάν αντιμετωπιστούν με τον ορθό τρόπο, οι περιβαλλοντικές και οι κλιματικές προκλήσεις αποτελούν επίσης ευκαιρία για την αναζωογόνηση της ευρωπαϊκής οικονομίας προς την κατεύθυνση της βιώσιμης ανάπτυξης. Προς την κατεύθυνση αυτή, η Επιτροπή έχει προτείνει μια Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία, ως αναπτυξιακή στρατηγική της Ευρώπης, η οποία θα περιλαμβάνει τον πρώτο ευρωπαϊκό νόμο για το κλίμα, για να κατοχυρωθεί με νόμο ο στόχος για κλιματική ουδετερότητα το 2050. Ταυτόχρονα, η πράσινη μετάβαση θα πρέπει να λάβει υπόψη τις επιπτώσεις στα διάφορα μέρη της κοινωνίας. Οι επενδύσεις για τη διευκόλυνση του μετασχηματισμού σε μια βιώσιμη οικονομία θα πρέπει να συνοδεύονται από

⁴

Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2019), Έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης 2020, COM(2019) 651 final.

επενδύσεις σε δεξιότητες και στήριξη για την αλλαγή θέσης εργασίας, ώστε να διασφαλιστεί ότι όλοι οι πολίτες αποκομίζουν τα οφέλη των τεχνολογικών αλλαγών, ιδίως στους τομείς και τις περιφέρειες που παρουσιάζουν υστέρηση στην ψηφιακή και πράσινη μετάβαση.

- (4) Η κινητοποίηση δημόσιων και ιδιωτικών κεφαλαίων για επενδύσεις στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση μπορεί να συμβάλει στη διατήρηση της ανάπτυξης βραχυπρόθεσμα και στην αντιμετώπιση των μακροπρόθεσμων προκλήσεων ενώπιον των οποίων βρίσκονται οι οικονομίες μας. Ενώ η ψηφιακή επανάσταση μπορεί να προσφέρει ευκαιρίες από την άποψη της παραγωγικότητας, της ανάπτυξης και της δημιουργίας θέσεων εργασίας, μπορεί επίσης να εγείρει προκλήσεις, ιδίως για τους λιγότερο ειδικευμένους εργαζομένους, καθώς δεν διαθέτουν δεξιότητες για να εργαστούν με βάση τις νέες τεχνολογίες. Οι διαφορετικές ταχύτητες μετάβασης στην ψηφιακή οικονομία μεταξύ των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ θα μπορούσαν να αποδειχθούν σημαντικός κίνδυνος για τη σύγκλιση και τη μακροοικονομική σταθερότητα. Ο κίνδυνος αυτός θα μπορούσε να ενισχυθεί λόγω ισχυρών επιδράσεων αστικής συγκέντρωσης, οι οποίες συχνά ωφελούν τις μεγάλες πόλεις, και δυναμικής τύπου «όλα στον νικητή», που συχνά εμφανίζεται στον τομέα των ψηφιακών τεχνολογιών, οι οποίες μπορούν να αυξήσουν την ανισότητα και να έχουν αρνητικό αντίκτυπο στη σύγκλιση. Οι επενδύσεις θα πρέπει να προσανατολίζονται στη δημιουργία έρευνας και καινοτομίας, αλλά και στην ευρύτερη διάδοση των καινοτομιών σε ολόκληρη την οικονομία.
- (5) Μια πιο συντονισμένη επενδυτική στρατηγική συνδυασμένη με ισχυρότερη μεταρρυθμιστική προσπάθεια σε επίπεδο ζώνης του ευρώ θα ήταν καθοριστικής σημασίας για τη στήριξη της ανάπτυξης και την αντιμετώπιση των μακροπρόθεσμων προκλήσεων, όπως η αλλαγή του κλίματος και ο τεχνολογικός μετασχηματισμός. Το δημοσιονομικό μέσο για τη σύγκλιση και την ανταγωνιστικότητα, που θα περιληφθεί στο πρόγραμμα στήριξης των μεταρρυθμίσεων, θα παρέχει χρηματοδοτική στήριξη στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ για την εφαρμογή δεσμών μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων. Το πρόγραμμα InvestEU, το οποίο θα συμβάλει επίσης στο επενδυτικό σχέδιο για μια βιώσιμη Ευρώπη, έχει επίσης ως στόχο να κινητοποιήσει τουλάχιστον 650 δισ. EUR σε πρόσθετες επενδύσεις για την περαιτέρω προώθηση της καινοτομίας και της δημιουργίας θέσεων εργασίας στην ΕΕ, μεταξύ άλλων μέσω της χρηματοδότησης βιώσιμων υποδομών. Τα κονδύλια της πολιτικής συνοχής, τα οποία διαδραματίζουν καίριο ρόλο στη στήριξη των περιφερειών και των αγροτικών περιοχών μας, διαδραματίζουν επίσης ρόλο στην κλιματική και τεχνολογική μετάβαση, μέσω της προώθησης της βιώσιμης ανάπτυξης. Η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων διαθέτει ήδη το 25 % της συνολικής της χρηματοδότησης σε επενδύσεις για το κλίμα και έχει ανακοινώσει την πρόθεσή της να διπλασιάσει το ποσοστό αυτό. Για να επιτευχθούν οι στόχοι της Ένωσης όσον αφορά τη βιωσιμότητα, θα ήταν απαραίτητη η υλοποίηση επενδυτικών έργων σε εθνικό και υποεθνικό επίπεδο, τα οποία να καλύπτουν την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, την ενεργειακή μετάβαση, την απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές ή την κυκλική οικονομία. Οι επενδύσεις σε βιομηχανίες και υποδομές δικτύων μπορούν να συμβάλουν στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της ζώνης του ευρώ και στην προώθηση της μετάβασης σε πιο βιώσιμες μεταφορές. Επιπλέον, οι επενδύσεις σε άυλα στοιχεία όπως η έρευνα και ανάπτυξη και οι δεξιότητες θα είναι καίριας σημασίας για την προετοιμασία της αγοράς εργασίας της ζώνης του ευρώ για τις μελλοντικές προκλήσεις.

- (6) Τα αποτελέσματα της οικονομικής επέκτασης κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών δεν έχουν γίνει εξίσου αισθητά στο εσωτερικό των κρατών μελών και μεταξύ περιφερειών και χωρών. Ενώ τα επίπεδα του διαθέσιμου εισοδήματος πρόσφατα αυξήθηκαν, παραμένουν κάτω από τα προ κρίσης επίπεδα σε αρκετά κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ. Ο αριθμός των ατόμων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού μειώνεται στα περισσότερα κράτη μέλη και είναι τώρα 5 εκατομμύρια κάτω από το ανώτατο επίπεδο του 2012, αλλά παραμένει πάνω από τα επίπεδα του 2008 στη ζώνη του ευρώ. Μετά από μια περίοδο αυξημένων αποκλίσεων, ορισμένα κράτη μέλη έχουν συγκλίνει προς τα κράτη με τις υψηλότερες επιδόσεις σε κατά κεφαλήν ΑΕΠ τα τελευταία έτη. Ωστόσο, το μερίδιο του εισοδήματος που κατέχεται από τα υψηλότερα εισοδηματικά επίπεδα αυξήθηκε με αργούς ρυθμούς την τελευταία δεκαετία, ενώ εξακολουθούν να υπάρχουν μεγάλες αποκλίσεις μεταξύ των κρατών μελών. Για να προωθηθεί η ανοδική σύγκλιση εντός και μεταξύ των κρατών μελών, θα ήταν σημαντικό να προωθηθούν πολιτικές που αποσκοπούν στην αύξηση της αποδοτικότητας και της ισότητας, σύμφωνα με τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης. Οι πολιτικές αυτές έχουν ως αποτέλεσμα τη βελτίωση των μακροοικονομικών αποτελεσμάτων με μεγαλύτερη ισότητα στην κατανομή των οφελών για την κοινωνία στο σύνολό της, η οποία συμβάλλει επίσης στην ενίσχυση της συνοχής της ζώνης του ευρώ.
- (7) Η συνέπεια και η ισορροπία στο μείγμα μακροοικονομικής πολιτικής της ζώνης του ευρώ, συμπεριλαμβανομένης της νομισματικής, δημοσιονομικής και διαρθρωτικής πολιτικής, είναι ζωτικής σημασίας για την εξασφάλιση εύρωστης, βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς οικονομικής ανάπτυξης και για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του συνεχιζόμενου χαμηλού πληθωρισμού, της χειροτέρευσης των προοπτικών και των κινδύνων για τη μακροπρόθεσμη ανάπτυξη. Η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα διατηρεί μια διευκολυντική νομισματική πολιτική για να συμβάλει στην προσέγγιση του πληθωρισμού στον μεσοπρόθεσμο στόχο της για τον πληθωρισμό, στηρίζοντας παράλληλα την ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Η δημοσιονομική πολιτική πρέπει να συμπληρώνει τον προσανατολισμό της νομισματικής πολιτικής, όπως και οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις σε διάφορους τομείς, συμπεριλαμβανομένων των αναγκών για την ολοκλήρωση της αρχιτεκτονικής της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης (ΟΝΕ).
- (8) Ο συντονισμός των εθνικών δημοσιονομικών πολιτικών με πλήρη τήρηση του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, λαμβανομένων παράλληλα υπόψη των διαθέσιμων δημοσιονομικών περιθωρίων και των δευτερογενών επιπτώσεων μεταξύ των χωρών, στηρίζει την ορθή λειτουργία της ΟΝΕ. Ο δημοσιονομικός προσανατολισμός της ζώνης του ευρώ αναμένεται να είναι σε γενικές γραμμές ουδέτερος έως ελαφρώς επεκτατικός το 2020 και το 2021. Ταυτόχρονα, οι εθνικές δημοσιονομικές πολιτικές εξακολουθούν να μην είναι επαρκώς διαφοροποιημένες ανάλογα με τα διαθέσιμα δημοσιονομικά περιθώρια στα κράτη μέλη. Η άσκηση συνετών δημοσιονομικών πολιτικών από τα κράτη μέλη με υψηλά επίπεδα δημόσιου χρέους θα έθετε το δημόσιο χρέος σε καθοδική πορεία, θα περιορίζε την ευπάθεια σε κλυδωνισμούς και θα καθιστούσε δυνατή την πλήρη λειτουργία των αυτόματων σταθεροποιητών σε περίπτωση οικονομικής κάμψης. Από την άλλη πλευρά, η περαιτέρω τόνωση των επενδύσεων και άλλων παραγωγικών δαπανών στα κράτη μέλη με ευνοϊκή δημοσιονομική κατάσταση θα στήριζε την ανάπτυξη βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα, ενώ θα συνέβαλλε επίσης στην επανεξισορρόπηση της οικονομίας της ζώνης του ευρώ. Σε περίπτωση επιδείνωσης των προοπτικών, η επίτευξη ενός υποστηρικτικού δημοσιονομικού προσανατολισμού στο συνολικό επίπεδο που επικεντρώνεται στις παραγωγικές

δαπάνες, παράλληλα με την εφαρμογή πολιτικών με πλήρη τήρηση του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές περιστάσεις ανά χώρα και αποφεύγοντας τη φιλοκυκλικότητα στο μέτρο του δυνατού, είναι σημαντική για τη διατήρηση της ανάπτυξης βραχυπρόθεσμα.

- (9) Οι δημοσιονομικές διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις παραμένουν ζωτικής σημασίας για τη βελτίωση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας, την ενίσχυση του αναπτυξιακού δυναμικού και την εφαρμογή αποτελεσματικών δημοσιονομικών πολιτικών σε περίπτωση κάμψης. Η εύρυθμη λειτουργία των εθνικών δημοσιονομικών πλαισίων, καθώς και η τακτική και διεξοδική επανεξέταση των δαπανών και οι αποτελεσματικές και διαφανείς δημόσιες προμήθειες μπορούν να ενισχύσουν την αποδοτικότητα και την αποτελεσματικότητα των δημόσιων δαπανών και να βελτιώσουν την αξιοπιστία και την ποιότητα των δημοσιονομικών πολιτικών. Η βελτίωση της σύνθεσης των εθνικών προϋπολογισμών, τόσο ως προς τα έσοδα όσο και ως προς τις δαπάνες, συμπεριλαμβανομένης της μεταφοράς πόρων προς επενδύσεις με τη θέσπιση στρατηγικών δημόσιων επενδύσεων, θα επέτεινε τον αντίκτυπο των δημόσιων προϋπολογισμών στην ανάπτυξη, θα αύξανε την παραγωγικότητα και θα άρχιζε να αντιμετωπίζει τις μακροπρόθεσμες προκλήσεις της πράσινης και της ψηφιακής οικονομίας. Η απλούστευση και ο εκσυγχρονισμός των φορολογικών συστημάτων και η αντιμετώπιση της φορολογικής απάτης, της φοροδιαφυγής και της φοροαποφυγής, ιδίως μέσω μέτρων κατά του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού, είναι ουσιώδους σημασίας για να καταστούν τα φορολογικά συστήματα πιο αποδοτικά και πιο δίκαια. Η ευκολία με την οποία οι κινητοί πόροι μπορούν να μετακινηθούν εντός της ζώνης του ευρώ αυξάνει το περιθώριο για φορολογικό ανταγωνισμό. Ως εκ τούτου, ο συντονισμός μεταξύ των κρατών μελών είναι απαραίτητος για την αντιμετώπιση της μετατόπισης κερδών, του υπερβολικού φορολογικού ανταγωνισμού και ενός γενικού αγώνα δρόμου μείωσης της φορολογίας των εταιρειών. Η συμφωνία για κοινή ενοποιημένη βάση φορολογίας εταιρειών, καθώς και μια συμφωνία για τον έλεγχο της κατανομής κερδών μεταξύ χωρών και για τη διασφάλιση της ελάχιστης πραγματικής φορολόγησης θα ήταν καθοριστικής σημασίας για την προσπάθεια αυτή. Η φορολογική επιβάρυνση στη ζώνη του ευρώ είναι σχετικά υψηλή και βαρύνει δυσανάλογα την εργασία, ενώ οι φόροι περιουσίας ή οι περιβαλλοντικοί φόροι αντιπροσωπεύουν πολύ μικρό μερίδιο των φορολογικών εσόδων. Οι δύο τελευταίοι φόροι, ωστόσο, μπορεί να είναι λιγότερο επιζήμιοι για την ανάπτυξη και την προσφορά και ζήτηση εργασίας και μπορούν να συμβάλουν στη βιώσιμη ανάπτυξη, μέσω της παροχής κινήτρων για «οικολογικότερη» συμπεριφορά των καταναλωτών και των παραγωγών. Η φορολογία θα πρέπει να λαμβάνει καλύτερα υπόψη τη διάσταση του κλίματος και να αντιμετωπίζει με μεγαλύτερη συνέπεια τις εκπομπές και τη διαρροή άνθρακα. Επομένως, για να διευκολυνθεί η μετάβαση προς μια πράσινη οικονομία, θα προταθεί η προώθηση του σχεδιασμού δημοσιονομικών πολιτικών που ευνοούν την ανάληψη περιβαλλοντικών δεσμεύσεων και η αναθεώρηση της οδηγίας για τη φορολογία της ενέργειας, καθώς και ένας μηχανισμός συνοριακής προσαρμογής άνθρακα, εάν χρειάζεται, για να αποφεύγεται η διαρροή άνθρακα και να διατηρηθούν ισότιμοι όροι ανταγωνισμού με τις επιχειρήσεις τρίτων χωρών.

- (10) Οι διαρθρωτικές και θεσμικές μεταρρυθμίσεις που αυξάνουν τον ανταγωνισμό στις αγορές προϊόντων, προωθούν την αποδοτική χρήση των πόρων, βελτιώνουν το επιχειρηματικό περιβάλλον και την ποιότητα των δημόσιων διοικήσεων, συμπεριλαμβανομένης της αποτελεσματικότητας του δικαστικού συστήματος, είναι σημαντικές για την ανθεκτικότητα των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ. Οι

ανθεκτικές οικονομικές δομές αποτρέπουν σημαντικές και μακροχρόνιες επιπτώσεις στο εισόδημα και την προσφορά εργασίας από κλυδωνισμούς και μπορούν να διευκολύνουν τη λειτουργία της δημοσιονομικής και της νομισματικής πολιτικής και να συγκρατήσουν τις αποκλίσεις, ιδίως σε περιόδους οικονομικής κάμψης, δημιουργώντας ευνοϊκότερες συνθήκες για βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Ο καλύτερος συντονισμός και η εφαρμογή διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων, ιδίως εκείνων που προβλέπονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις, μπορούν να δημιουργήσουν θετικές δευτερογενείς επιπτώσεις σε όλα τα κράτη μέλη. Εν προκειμένω, τα εθνικά συμβούλια παραγωγικότητας μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην αύξηση του ενστερνισμού των μεταρρυθμίσεων και στη βελτίωση της εφαρμογής τους. Απαιτούνται επίσης μεταρρυθμίσεις για την αντιμετώπιση επείγουσών μακροπρόθεσμων προκλήσεων, όπως η αλλαγή του κλίματος και ο τεχνολογικός μετασχηματισμός. Η εμβάθυνση της ολοκλήρωσης της ενιαίας αγοράς, η οποία έχει αποδειχθεί σημαντική κινητήρια δύναμη ανάπτυξης και σύγκλισης μεταξύ των κρατών μελών, μπορεί επίσης να συμβάλει στην τόνωση της αύξησης της παραγωγικότητας.

- (11) Ο ευρωπαϊκός πυλώνας κοινωνικών δικαιωμάτων καθορίζει είκοσι αρχές για την προώθηση των ίσων ευκαιριών και της πρόσβασης στην αγορά εργασίας, των δίκαιων συνθηκών εργασίας και της κοινωνικής προστασίας και ένταξης. Έχει σχεδιαστεί ως πυξίδα για την προώθηση της ανοδικής σύγκλισης προς καλύτερες συνθήκες εργασίας και διαβίωσης. Οι ισχυρότερες και χωρίς αποκλεισμούς οικονομίες και κοινωνίες μπορούν με τη σειρά τους να ενισχύσουν την ανθεκτικότητα της Ένωσης και της ζώνης του ευρώ. Οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις σε δεξιότητες, αλλαγή θέσεων εργασίας και αποτελεσματικότερη κοινωνική προστασία είναι επίσης σημαντικές ως συνοδευτικά μέτρα μιας δίκαιης μετάβασης προς μια πράσινη και ψηφιακή οικονομία. Η πλήρης εφαρμογή του πυλώνα σε όλα τα επίπεδα, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των αντίστοιχων αρμοδιοτήτων, θα είναι ουσιαστικής σημασίας για την προώθηση της ανοδικής σύγκλισης.
- (12) Οι μεταρρυθμίσεις που αυξάνουν τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας, προωθούν τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας, στηρίζουν τις επιτυχείς μετακινήσεις στην αγορά εργασίας, μειώνουν τον κατακερματισμό και προάγουν τον κοινωνικό διάλογο μπορούν να συμβάλουν στην τόνωση της ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς, στη βελτίωση της οικονομικής ανθεκτικότητας και της αυτόματης σταθεροποίησης, στη μείωση των ανισοτήτων και στην αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Η εξατομικευμένη υποστήριξη για την αλλαγή θέσης εργασίας, την κατάρτιση και την απόκτηση νέων προσόντων είναι καίριας σημασίας για την προώθηση της έγκαιρης επανένταξης των ατόμων που αναζητούν εργασία. Για την πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας εκπαίδευση και κατάρτιση καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής απαιτούνται επαρκείς επενδύσεις για τη βελτίωση του ανθρώπινου κεφαλαίου και των δεξιοτήτων, μεταξύ άλλων υπό το πρίσμα της ψηφιακής και της πράσινης μετάβασης. Αυτό συμβάλλει στη βελτίωση της απασχολησιμότητας, της παραγωγικότητας, της ικανότητας για καινοτομία, καθώς και των μισθών μεσοπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα, καθώς αυξάνει την ανθεκτικότητα της ζώνης του ευρώ. Η νομοθεσία για την προστασία της απασχόλησης πρέπει να προβλέπει δίκαιες και αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας για όλους τους εργαζομένους, ιδίως ενόψει των αναδυόμενων άτυπων μορφών απασχόλησης που δημιουργούν μεν νέες ευκαιρίες, αλλά και προκλήσεις όσον αφορά την εργασιακή ασφάλεια και την κοινωνική προστασία. Τα αποτελεσματικά και βιώσιμα συστήματα κοινωνικής προστασίας είναι επίσης ζωτικής σημασίας για

τη διασφάλιση επαρκούς εισοδήματος και πρόσβασης σε ποιοτικές υπηρεσίες. Οι μεταρρυθμίσεις των συνταξιοδοτικών συστημάτων και οι πολιτικές για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής μπορούν να προωθήσουν σημαντικά τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας, διασφαλίζοντας τη μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των ευρωπαϊκών συστημάτων κοινωνικής πρόνοιας. Η μετατόπιση της φορολογίας προς τομείς εκτός της εργασίας θα μπορούσε να είναι χρήσιμη, εάν εστιαστεί ιδίως στους εργαζόμενους με χαμηλό εισόδημα και τα δεύτερα εργαζόμενα μέλη της οικογένειας. Η συμμετοχή των κοινωνικών εταίρων στις μεταρρυθμίσεις που αφορούν την απασχόληση, καθώς και στις κοινωνικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις, είναι ζωτικής σημασίας για την ενίσχυση του ενστερνισμού και την υποστήριξη της εφαρμογής των μεταρρυθμίσεων.

- (13) Η ευρωστία του χρηματοπιστωτικού τομέα της ζώνης του ευρώ έχει αυξηθεί μετά την κρίση, αν και εξακολουθούν να υπάρχουν τρωτά σημεία. Το χρέος των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών παραμένει σε υψηλά επίπεδα σε αρκετές χώρες και, σε πολλές περιπτώσεις, τα εθνικά φορολογικά συστήματα εξακολουθούν να χαρακτηρίζονται από ευνοϊκή μεταχείριση του χρέους. Η ανάγκη προσαρμογής των επιχειρηματικών μοντέλων των τραπεζών, το περιβάλλον χαμηλών επιτοκίων και ο αυξανόμενος ανταγωνισμός από άλλες μορφές χρηματοδότησης εξακολουθούν να ασκούν πίεση στην ανταγωνιστικότητα των τραπεζών. Έχει σημειωθεί συνεχής πρόοδος όσον αφορά τη μείωση των κινδύνων, ιδίως όσον αφορά τη μείωση των μη εξυπηρετούμενων δανείων (ΜΕΔ). Ωστόσο, όπου τα ποσοστά ΜΕΔ παραμένουν μάλλον υψηλά, απαιτούνται περαιτέρω συνεχείς προσπάθειες, και όλα τα κράτη μέλη θα πρέπει να εφαρμόσουν κατάλληλες πολιτικές για την πρόληψη της συσσώρευσης ΜΕΔ. Τον Μάρτιο του 2018, η Επιτροπή παρουσίασε δέσμη μέτρων για τον μετριασμό των κινδύνων τόσο για την διευκόλυνση της αντιμετώπισης των παλαιών ΜΕΔ όσο και για την αποφυγή τους στο μέλλον. Στο πλαίσιο των νομοθετικών μέτρων για τα ΜΕΔ, τον Απρίλιο του 2019 εκδόθηκε κανονισμός⁵, ο οποίος εισάγει έναν «εκ του νόμου προβλεπόμενο προληπτικό μηχανισμό ασφαλείας» για την πρόληψη του κινδύνου σχηματισμού ανεπαρκών προβλέψεων για μελλοντικά ΜΕΔ· θα πρέπει να επιτευχθεί περαιτέρω πρόοδος ώστε να συνεχιστεί η αντιμετώπιση του ζητήματος των ΜΕΔ, και ιδίως πρέπει να προχωρήσει το σχέδιο οδηγίας για τις δευτερογενείς αγορές ΜΕΔ. Όπως επισημαίνεται στις εκθέσεις της Επιτροπής του Ιουλίου 2019 για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες⁶, απαιτείται μια πιο ολοκληρωμένη προσέγγιση στην καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης τρομοκρατικών δραστηριοτήτων στην Ένωση για την αντιμετώπιση των διαρθρωτικών ελλείψεων που εντοπίστηκαν. Απαιτείται ειδικότερα καλύτερη επιβολή των κανόνων και καλύτερη εποπτεία μέσω πιο ενοποιημένης δράσης της ΕΕ.
- (14) Η τραπεζική ένωση παραμένει ημιτελής, παρά τη σημαντική πρόοδο που έχει σημειωθεί στη δημιουργία της, μεταξύ άλλων με την πρόσφατη συμφωνία για τη θέση σε λειτουργία ενός κοινού μηχανισμού ασφαλείας για το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης. Συστάθηκε ομάδα εργασίας υψηλού επιπέδου για να συνεχίσει τις

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) 2019/630 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2019, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 όσον αφορά την ελάχιστη κάλυψη ζημιών για τα μη εξυπηρετούμενα ανοίγματα, ΕΕ L 111 της 25.4.2019, σ. 4.

⁶ Ανακοίνωση COM (2019) 360 final της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο - Προς την καλύτερη εφαρμογή του ενωσιακού πλαισίου για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας.

τεχνικές εργασίες που αφορούν την έναρξη των πολιτικών διαπραγματεύσεων για τη θέσπιση ενός Ευρωπαϊκού Συστήματος Ασφάλισης των Καταθέσεων (ΕΣΑΚ). Η εργασία αυτή πρέπει να ολοκληρωθεί δεδομένης της σημασίας του ΕΣΑΚ για την τραπεζική ένωση υπό σταθερές συνθήκες και εντός της ευρύτερης αρχιτεκτονικής της ONE, η οποία απαιτεί την αντιμετώπιση όλων των σχετικών στοιχείων που ευνοούν τη σταθερότητα και την αποτελεσματικότητα του ευρωπαϊκού τραπεζικού τομέα. Τέλος, η Επιτροπή υλοποίησε όλες τις δράσεις που ανακοινώθηκαν στην Ένωση Κεφαλαιαγορών. Ωστόσο, ορισμένες φορές δεν υπάρχει απτή υποστήριξη για συγκεκριμένους νομοθετικούς φακέλους και απαιτούνται νέες προσπάθειες για την άρση των νομικών, φορολογικών και ρυθμιστικών εμποδίων στη δημιουργία μιας Ένωσης Κεφαλαιαγορών, ιδίως όσον αφορά τους κανόνες για την πρόσβαση σε χρηματοδότηση, την αφερεγγυότητα, την εποπτεία και τις φορολογικές αποκλίσεις, καθώς και για την αποτελεσματικότερη εποπτεία της ΕΕ. Πρέπει να αξιολογηθεί επίσης ο ρόλος και η λειτουργία των εθνικών αγορών κρατικών ομολόγων για να αντιμετωπιστεί ο επονομαζόμενος δεσμός μεταξύ τραπεζών και κρατών.

- (15) Η ενίσχυση της αρχιτεκτονικής της ONE απαιτεί την υλοποίηση των δράσεων που προσδιορίστηκαν στη δήλωση της συνόδου κορυφής για το ευρώ του Δεκεμβρίου 2019 ως ζήτημα προτεραιότητας, αλλά και των προτάσεων της Επιτροπής για τον καθορισμό περαιτέρω μέτρων για την ολοκλήρωση της ONE. Η ανακοίνωση του Ιουνίου 2019 με τίτλο «Εμβάθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης της Ευρώπης: απολογισμός τέσσερα χρόνια μετά την έκθεση των πέντε Προέδρων», παρουσιάζει την τρέχουσα κατάσταση και σκιαγραφεί τους τομείς στους οποίους θα πρέπει να επικεντρωθούν οι μεταρρυθμιστικές προσπάθειες βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα. Σημειώθηκε κάποια πρόοδος όσον αφορά την οικονομική ένωση, με πολιτική συμφωνία για το δημοσιονομικό μέσο σύγκλισης και ανταγωνιστικότητας για τη ζώνη του ευρώ. Οι συζητήσεις για τη βελτίωση της εργαλειοθήκης του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού Σταθερότητας και την αναθεώρηση της οικείας συνθήκης βρίσκονται σε εξέλιξη. Ωστόσο, δεν διεξήχθησαν συζητήσεις στο Συμβούλιο σχετικά με τη λειτουργία δημοσιονομικής σταθεροποίησης για τη ζώνη του ευρώ ούτε τη μεταρρύθμιση της διακυβέρνησης της ζώνης του ευρώ. Η Επιτροπή προτίθεται να προτείνει ένα Ευρωπαϊκό Σύστημα Αντασφάλισης Παροχών Ανεργίας για την καλύτερη προστασία των πολιτών σε περιπτώσεις οικονομικών κλυδωνισμών.
- (16) Η ολοκλήρωση της ONE θα έχει ως αποτέλεσμα τη βελτίωση των μακροοικονομικών αποτελεσμάτων. Η ατελής ONE παρεμποδίζει τη χρηματοπιστωτική ολοκλήρωση. Αυτό περιορίζει τις ευκαιρίες χρηματοδότησης των αναγκαίων επενδύσεων για την προώθηση μιας παραγωγικής, βιώσιμης και σταθερής οικονομίας χωρίς αποκλεισμούς. Η ατελής ONE παρεμποδίζει επίσης την ομαλή μετάδοση της νομισματικής πολιτικής σε ολόκληρη τη ζώνη του ευρώ και περιορίζει την ικανότητα της Ευρώπης να καθορίζει το οικονομικό της πεπρωμένο. Επιπλέον, η έλλειψη μιας κεντρικής λειτουργίας δημοσιονομικής σταθεροποίησης αποδυναμώνει σημαντικά την αντικυκλική δημοσιονομική ικανότητα της ζώνης του ευρώ. Επιπλέον, η μετακίνηση προς διακυβερνητικές λύσεις δεν συνδυάστηκε με την κατάλληλη λογοδοσία σε επίπεδο ΕΕ. Ως εκ τούτου, οι βελτιώσεις στη διακυβέρνηση των οργάνων της ζώνης του ευρώ θα ήταν καθοριστικής σημασίας για την αύξηση της δημοκρατικής λογοδοσίας. Η ενίσχυση της ONE είναι καίριας σημασίας για τη διεύρυνση της επιρροής της Ευρώπης στον κόσμο, την ανάπτυξη του διεθνούς ρόλου του ευρώ και τη συμβολή σε μια ανοικτή, πολυμερή και βασιζόμενη σε κανόνες παγκόσμια οικονομία. Είναι σημαντικό οι συζητήσεις να εξακολουθήσουν να διεξάγονται με ανοικτό πνεύμα και διαφάνεια έναντι των

κρατών μελών που δεν συμμετέχουν στη ζώνη του ευρώ και με πλήρη σεβασμό στην εσωτερική αγορά της Ένωσης.

ΣΥΝΙΣΤΑ στα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ να αναλάβουν δράση, μεμονωμένα και συλλογικά, στο πλαίσιο της Ευρωομάδας, το διάστημα 2020-2021, ώστε:

1. Τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ με ελλείμματα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών ή υψηλό εξωτερικό χρέος, να συνεχίσουν τις μεταρρυθμίσεις για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και τη μείωση του εξωτερικού χρέους. Τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ με μεγάλα πλεονάσματα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, να ενισχύσουν τις συνθήκες που στηρίζουν την αύξηση των μισθών, με παράλληλο σεβασμό του ρόλου των κοινωνικών εταίρων, και να εφαρμόσουν μέτρα που προωθούν τις δημόσιες και ιδιωτικές επενδύσεις. Όλα τα κράτη μέλη, να ενισχύσουν την παραγωγικότητα με τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος και της ποιότητας των θεσμών, να αυξήσουν την ανθεκτικότητα μέσω της βελτίωσης της λειτουργίας των αγορών αγαθών και υπηρεσιών, ιδίως με την εμβάθυνση της ενιαίας αγοράς. Να στηρίζουν μια δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς μετάβαση προς μια ανταγωνιστική, πράσινη και ψηφιακή οικονομία μέσω επενδύσεων σε υλικά και άυλα στοιχεία, τόσο δημόσιων όσο και ιδιωτικών.
2. Τα κράτη μέλη με υψηλά επίπεδα χρέους, να εφαρμόσουν συνετές πολιτικές για να θέσουν με αξιόπιστο τρόπο το δημόσιο χρέος σε διατηρήσιμη καθοδική πορεία. Τα κράτη μέλη με ευνοϊκή δημοσιονομική θέση, να τη χρησιμοποιήσουν για την περαιτέρω τόνωση επενδύσεων υψηλής ποιότητας. Σε περίπτωση επιδείνωσης των προοπτικών, να ακολουθήσουν υποστηρικτικό δημοσιονομικό προσανατολισμό στο συνολικό επίπεδο, παράλληλα με την εφαρμογή πολιτικών με πλήρη τήρηση του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές περιστάσεις ανά χώρα και αποφεύγοντας τη φιλοκυκλικότητα στο μέτρο του δυνατού, και να είναι έτοιμα να συντονίσουν τις πολιτικές τους στο πλαίσιο της Ευρωομάδας. Να βελτιώσουν την αποτελεσματικότητα των εθνικών δημοσιονομικών πλαισίων και την ποιότητα των δημόσιων οικονομικών και να εγκρίνουν φιλοαναπτυξιακά φορολογικά και άλλα σχετικά δημοσιονομικά μέτρα που προωθούν μια βιώσιμη οικονομία. Να στηρίζουν και να υλοποιήσουν τις δράσεις της ΕΕ για την καταπολέμηση του επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού και την αντιμετώπιση του αγώνα δρόμου μείωσης της φορολογίας των εταιρειών.
3. Να ενισχύσουν τα συστήματα εκπαίδευσης και κατάρτισης και τις επενδύσεις σε δεξιότητες. Να αυξήσουν την αποτελεσματικότητα των ενεργητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας που υποστηρίζουν την ένταξη στην αγορά εργασίας και τις επιτυχείς μετακινήσεις στην αγορά εργασίας, μεταξύ άλλων και σε περισσότερες ψηφιακές και πράσινες θέσεις εργασίας. Να προωθήσουν τη συμμετοχή στην αγορά εργασίας, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής των γυναικών, και να μετατοπίσουν τη φορολογία προς τομείς εκτός της εργασίας, ιδίως για τους εργαζόμενους με χαμηλό εισόδημα και τα δεύτερα εργαζόμενα μέλη της οικογένειας. Να προωθήσουν τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας και δίκαιων εργασιακών συνθηκών και να αντιμετωπίσουν τον κατακερματισμό της αγοράς εργασίας. Να βελτιώσουν την πρόσβαση σε επαρκή και βιώσιμα συστήματα κοινωνικής προστασίας. Να αυξήσουν την αποτελεσματικότητα του κοινωνικού διαλόγου και να προωθήσουν τις συλλογικές διαπραγματεύσεις.
4. Να ολοκληρώσουν την Τραπεζική Ένωση με την έναρξη πολιτικών διαπραγματεύσεων για το Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασφάλισης των Καταθέσεων, με τη λήψη μέτρων για τη βελτίωση της διαχείρισης κρίσεων και με τη θέση σε εφαρμογή

των διατάξεων για την παροχή ρευστότητας κατά την εξυγίανση και τον μηχανισμό ασφαλείας για το Ενιαίο Ταμείο Εξυγίανσης. Να ενισχύσουν το ευρωπαϊκό κανονιστικό και εποπτικό πλαίσιο, μεταξύ άλλων με την ενίσχυση της εποπτείας και της επιβολής των κανόνων για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες. Να προωθήσουν την ομαλή απομόχλευση των μεγάλων αποθεμάτων ιδιωτικού χρέους, μεταξύ άλλων με την άρση της ευνοϊκής μεταχείρισης του χρέους στη φορολογία. Να εξακολουθήσουν να διευκολύνουν την ταχεία μείωση του επιπέδου των μη εξυπηρετούμενων δανείων από τις τράπεζες στη ζώνη του ευρώ και να προλαμβάνουν τη συσσώρευσή τους. Να ανανεώσουν τις προσπάθειες για την ολοκλήρωση της Ένωσης Κεφαλαιαγορών.

5. Να σημειώσουν φιλόδοξη πρόοδο όσον αφορά την εμβάθυνση της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης, να υλοποιήσουν ταχέως τις δράσεις που προσδιορίστηκαν στη δήλωση της συνόδου κορυφής για το ευρώ του Δεκεμβρίου 2019 και να προχωρήσουν σε όλες τις άλλες πτυχές με σκοπό την ενίσχυση του διεθνούς ρόλου του ευρώ και την παγκόσμια προβολή των οικονομικών συμφερόντων της Ευρώπης. Να εμβαθύνουν την Οικονομική και Νομισματική Ένωση και να ενισχύσουν τη δημοκρατική λογοδοσία της, με πλήρη σεβασμό στην εσωτερική αγορά της Ένωσης και με ανοικτό και διαφανή τρόπο έναντι των κρατών μελών που δεν συμμετέχουν στη ζώνη του ευρώ.

Στρασβούργο, 17.12.2019

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*